

(4)
PSALMI DVO
ELEGIACO CARMINE

REDDITI A

VALENTINO CRISPO
PANNONIO.

ITEM PRAECATIO AD FILI
VM DEI PRO PVBLICA SALV.
TE PANNONIAE.

VVITEBERGAE

ANNO

1557.

REVERENDO VIRO, ERVDITIO-

NE ET VIRTUTE PRAESTANTI DOMINO

Gasparo Helto doctenti Euangelium in Ecclesia DEI in ea Parte

Pannoniae, quae nunc nominatur Transylvania, cum uetus no-

men fuerit Regio Iazygum, in urbe Claudiopoli

quae nunc est Colosuar. S. D.

It quotidie mente intueor Pannoniae calamitates, in quae
 & à Turcis & à defensoribus multis annis sunt assidue uas-
 tationes, & simul cogito promissionem diuinam, in qua di-
 citur postremas Ecclesiae reliquias similes fore sterili uinde-
 mae in qua paucis botris repertis gauisurus sit uinae cultor
 & mandaturus ne ille tam pulchrae uinae uiolentur, quia sint benedictio Do-
 mini. Talis nunc est nostra Pannonia moerissima, in qua inter tantas uas-
 tationes Deus tamen immensa misericordia colligit adhuc Ecclesiam & ser-
 uat, ut in sterili uindemia aliquas uinas. Hoc tantum DEI beneficium grati
 agnoscamus & celebremus. Tantisper autem seruabit, donec studia doctri-
 nae nostri ciues colent, quae quidem tueri te summa cura scio. Quare ad te
 hoc exiguum specimen meae diligentiae mitto, teq; oro, ut mea & aliorum
 discipulorum studia Patri meo & alijs nostris commendes. Ut redderem Psal-
 mos latinis uersibus, ingenti dolore motus sum. Ego enim & repeto
 Psalmos, ut remedia quaeram cogitans de patriae calamitatibus, & me ad
 precationem accendam. Quid enim aliud facere possumus nos priuati ho-
 mines. Deletur patria ἡ γερμανία κακότητι, παρὰ φασίν δὲ τῆς ἔσας,
 ut in ueteri oraculo dicitur. Erit autem leuatio propter uota & conuer-
 sionem piorum, sicut scriptum est etiam ruentibus imperijs Filium DEI
 Ecclesiam seruaturum esse, quem toto pectore oro, ut semper in no-
 stra patriae aeternam Ecclesiam colligat & aliqua ei tran-
 quilla hospicia praebet. Bene uale. Datæ Vuiten-
 bergae X. Calend. Augusti Anno Domini
 M. D. LVII.

Valentinus Crispus
 ciuis tuus

PSALMVS XLII.

QVEMADMODVM CERVVS

desiderat

ARGVMENTVM

Mœsta propheta canit propria sub imagine corda,

In cruce, quæ stimulas hostis inique, graui.

Sed pius adflitos animos DEVS erigit, ipse

sustentat famulos, anchora fida, suos.

VINCENTI ERVDIENS

CANTICVM FILIORVM CORACH.

Sicut aquas mitis fontanas ceruus adire,
Membra grauiq; cupit fessa leuare siti.
Vt celloso peragrat montes syluasq; profundas,
Dum miser optatam prosequitur requiem.
Sic anima ad Dominum mea nunc secedit amicum,
Et sitit Aeterni gaudia uera DEI.
Sæpe loquor tali mecum ratione gemiscens,
Taliam singultu uota frequente fero.
O utinam ante Deum possem consistere summum,
Hæc mihi nimium lux mihi grata foret.
Effluit ecce mihi lachrymis nox tota profusis,
Proq; cibo fletus sunt alimenta mihi.
Turba superbiorum maledictis urget acerbis,
In quo quisq; loco me DEVS alme rogat.
Hæc animus sese meditans uelut exiit ipse,
Magna meumq; premit sollicitudo caput.
Non numeris Dominum lætis celebrare uereret,
Si possem consors agminis esse tui.

Legítimosq; sonos sincerè reddere vellem,
Et canerem laudes templa per alta tuas,
Sed mea cur frangís tanto mens corda dolore,
Nec dubitas uario me cruciáre modo?
Tu potius Domíno penitus confide benigno,
Pharmaca qui ueræ firma salutis habet.
Vnica namq; salus miseris dependet ab illo,
Qui seruare potest dignus honore DEVS.
Quam íaceam sæuo dudum perculsus agone,
Nosti, qui cernis cuncta creata DEVS.
Ipse tuæ genitor bonitátis conscíus, ad te
De patriá ardentes perfero sede preces,
Iordanis rapítur uarijs qua flexibus annis,
Hermon ubi montes eminet ante alios.
Vortíce ceu gurges rapido ruit altus in undis,
Cum strepítus fluuij personuere tui.
Sic nostrum ráquam fluuiorum turbine pressum,
Vlterius poterít vix superesse, caput.
Totus sum magna constrictus mole malorum,
Ex unoq; fero tristia multa malo.
Sed rursus flammæ erga te pectus amoris,
Concipít, & pergit fundere uota, meum
Nulla tui lux est non conscia summe fauoris,
Assidue recinam nomina sancta DEI.
Vota tibi noctis faciam repetita per horas,
Autor enim uitæ es præsidiumq; meæ.
Ad te uera DEVS semper sospíria mittam,
Excídimus ne tua mente benigne Pater?
Vultum quæso sinas ne sic tabescere nostrum,
Dum me destituís, me premit hostis acer.

Ossibus

Ossibus est ueluti clades tristissima nostris
Vox, qua me miserè pessimus hostis agit.
Quotidie tetrís insultans uocibus inquit,
Est ubi quem iactas nunc DEVS ille tuus?
Cur tam sollicita es mens o mea, cur ab amico
Non petis auxilium mœsta dolensq;, DEO.
Expectes Domini solatia magna potentis,
A quo seruatus carmina læta canes.
Sensibus infundas solamina dulcia nostris,
Qui DEVS es uitæ spesq; salusq; meæ.

PSALMVS LI.

Miserere mei DEVS secundum etc.

*Iusticiam ueræ fidei depingit apertam
Turba, quæ legis iussa seuera timet.
Quæ sit origo docet peccati quæq; ruina,
Et DEVS absoluat qua ratione monet.*

VINCENTI PSALMVS DAVID CVM VENISSET
AD EVM NATHAM PROPHETA, POST.
QVAM INGRESSVS FVERAT
AD BATSABAM.

OMnipotens, miserere mei miserere, precantis
In miseræ tristi mortis agone, DEVS.
Deleat o superans lapsus tua gratia nostros,
Sit tectumq; tua præ bonitate scelus.
Tu roseo delicta laua patrata cruore,
Quem tuus effudit maxíma λῦτρεα λόγος
Namq; tuæ fateor uiolaui oracula legis,
Ante meos oculos facta scelestæ iacent.
Nos ut abortiuæ miseri spectacula massæ,
Coram tecq; sumus nil nisi massa rea.

Vera profecto tuæ est legis maledictio sanctæ,
In pœnis mendax sis epicure furens.
Semine me labis pleno genuere parentes,
Mater concepit me rea facta necis.
Te præstare iuuet promissi munera uerbi,
Quod mundi ignorat turba uesana mali.
Lactenti pateant tua dogmata rite puello,
Iusticiæq; mihi quæso aperito uiam.
Me uelut hyssopo Christi consperge cruore,
Euadam pura candidiorq; niue.
Læticiæ pacisq; mihi noua gaudia præbe,
Ossaq; muneribus sint mea læta tuis,
Aspiciant turpes nunq̃ tua lumina sordes,
Proijce peccatum post tua terga meum.
Tu Mediatoris quid possit passio nostri,
Aspice iamq; libens crimina nostra tege.
Candida iustificante fide sint pectora nostra,
Nostraq; sint flatu uiscera firma tuo.
Ne tua me facies abiectum quæso relinquat,
Flaminis eripias non mihi dona tui.
Gaudia redde mihi ueræ DEVS alme salutis,
Spiritus & pacis languida corda regat.
Sic tibi seruatus multis tua dogmata pandam,
Atq; canet laudes plurima turba tuas.
A nobis tragicus uitæ procul exitus absit,
Vnica mi DEVS es uita salusq; mihi.
Iusticiam celebrabo tuam per secula cuncta,
Adflatu flectas sed mea labra tuo.
Certè perpetuo laudes tibi carmine dicam
Pro meritis, quanquam sum minor ipse tuis.

Nulla

Nulla Deum placat uictulorum uictima summum;
Bruta iuuant oculos non holocausta tuos.
Sed sacra uera DEI cernit generosa uoluntas,
Corda iuuant celsum nam tremefacta DEVM.
O turbata DEVS contritæq; corda leuato,
Nos, tua non temnat gratia, membra λόγος
Tu meritis placide mœstam cumulado Siona,
Cuncta potens celsa pro bonitate DEVS.
Mcenia sic solymæ consistent fortiter urbis,
Ac tua perpetua nomina laude uehent.
Tunc tibi iusticiæ sanctissima dona placebunt,
Et cadet in templis uictima multa tuis.
Muneribus populus mandatis instruet aras,
Fine carente sonans nomen honore tuum.

PRECATIO AD FILIUM AETER-

num, λόγος ὑφιστάμενος αἰῶνος πατρός pro
afflicto regno PANNONIAE.

Christe tui supplex qui stas Patris ante tribus
Iratum nobis conciliasq; patrem. (nal,
Aspice Pannonicæ metuenda pericula genti,
Clementerq; tuo fer pia uota Patri.
Oro tuere tuum propter tua nomina uerbum,
Non queat esse potens in tua castra Satan.
Tu miserere DEVS nostri fer opemq; precamur,
Nos es mercatus sanguine Christe tuo.
Ipse sacri cur es crucifixus in arbore ligni?
Non Mediatoris nomen inane geris.
Ne patiare trucis grassari fulmina Turcæ,
Ne crescant laudem regna perosa tuam.

Tu

Tu Mahumetani reprimas mala dogmata Ditis,
Quæ te diuinum numen habere negant.
A nobis depelle lupos falsosq; prophetas,
Ne nos implicitos retibus ore vorent.
Fit similis totus Sodomæ impietatibus orbis,
Cum reliquum semen non sinis esse DEVS.
Mortua turba colet DEVS o te maxime, nunquã,
Ergo sit curæ Pannonis ora tibi.
Reliquias illic serua, non ipsa ruinam,
A Mahumetano pressa furore trahat.
Vt foueat dulces Ecclesia, ut halcyo, nidos,
Da placidos illic Christe uigere dies.
Subq; tuis florens Ecclesia secubet alis,
Nec rapiat miseras impius hostis oues.
Quæ pietas Patris est erga te Christe Redemptor,
Fac foueat simili nos pietate Pater.
Nostra graues fateor poenas delicta merentur,
Omnis & est nostro crimine poena minor.
Sed tamen excellat grauib; tua gratia noxis,
Et peccata tegat maxima maior amor.
Non tibi sint gemitus suspiria inania nostri,
Ora per infantum laus tibi uera sonet.
Immemor Hungaricæ ne sis pie Christe salutis,
Ah mea sit precibus patria salua tuis.
Est nomen Domini turris ualidissima Christi,
Quisquis es, hoc solo nomine tutus eris.

FINIS.

Ἐὺ μὲν δὲ δόξα θεῷ.